

1939. évi
KÖSZÖNTŐ

Tisztelettel és szeretettel köszöntjük a József Attila Tudományegyetem, és annak Alkotmányjogi Tanszéke nevében is Szentpéteri István egyetemi tanárt 70. születésnapja alkalmából. Olyan egyéniséget köszöntünk, akitől tudást, bölcsességet és emberséget egyaránt tanulhatunk.

Szentpéteri István professzor úr elődei a József Attila Tudományegyetem Állam- és Jogtudományi Karának Alkotmányjogi Tanszéke élén Bibó István, Szabó József és Kovács István voltak. Szentpéteri professzort szakmai és személyi elismertsége folytán joggal tekinthetjük a nagy elődök méltó követőjének, akinek munkássága meghatározó lett az egész magyar jogtudomány szempontjából. A fiatalabb generáció részére e professzorok olyan szellemi örökséget hagytak, hagynak, amelynek továbbvitele, megbecsülése erkölcsi kötelesség.

Noha az említett professzorok életútja között egyéniségükből fakadóan is számos különbség van, mégis kimutathatók közös vonások is.

Bibó István, Szabó József, Kovács István és Szentpéteri István abban az időben kapott katedrát, és meghatározó szerepet a Kar életében, amikor a jogtudomány művelése a legnehezebb feladatok közé tartozott. A polgári értékek felszámolásának, a közjogi intézmények formálissá tételének időszakában az alkotmányjoggal való foglalkozás komoly próbára tette a tudós szakmai és emberi tartását, tisztességét. A szegedi Jogi Kar említett alkotmányjog-professzorairól elmondhatjuk, hogy távol álltak az aulikus szemlélettől és az alkotmányjog-tudomány történeti értékei, az államelméleti tanok különböző szemléletű és módszerű elemzésén keresztül korszerű tudományos és oktatói tevékenységet tudtak folytatni a legnehezebb időkben is.

Közös jegy a nemzeti liberalizmus és a szociális eszmék iránti elkötelezettség. Ezen eszmék befogadását megkönnyíti részükre az indulás is: Bibó István Budapesten, Szabó József Hódmezővásárhelyen, Kovács István Nyírbátorban, Szentpéteri István Makón olyan környezetben nevelkedhetett és tanulhatott, amelyben láthatták a két világháború közötti időszak szociális nehézségeit, és az ún. közjogi provizórium alkotmányjogi visszasságait. Nem vitatható, hogy mindezek kihatással voltak eszmerendszerükre, a korszerű, ugyanakkor polgári értékekre alapozott plurális társadalmi berendezkedés iránti igényükre. Kialakult eszmerendszerükben elutasították a diktatórikus, monolitikus nézeteket, és a kor által megengedett, megtűrt módon hangot adtak korszerű államelméleti nézeteiknek.

Szentpéteri professzor felfogására és későbbi munkásságára különösképpen Bibó István volt hatással, akinek gyakor tanítványa is lehetett.

Mind a négy professzor szemléletére hatással van a reformáció és a protestáns gondolkodók munkássága. Szentpéteri István professzor úr munkáiban, egyetemi előadásiban is feleleveníti, hogy a közjog, mint önálló tudományág kialakulásában, valamint a közvetlen demokrácia intézményrendszere kialakításában milyen hangsúlyos szerepet kapott a reformáció, és a protestáns gondolkodók munkássága. A protestáns

történeti értékek megbecsülése és továbbadása fontos hagyománnyá vált a szegedi jogi kar alkotmányjogi tanszékén.

A szellemi örökség részének tekinthető az a széleskörű kitekintés, amely a világ jogrendszerei iránt e professzorok munkásságában megvalósult. Egyikük sem elégedett meg a magyar alkotmányjog tételes jogi művelésével, hanem az összehasonlító alkotmányjogon keresztül közel hozták részünkre a világot, abban az időszakban, amikor az egyetemi hallgatók többsége számára az messze volt. Szentpéteri Istvánhoz – Szabó Józsefhez hasonlóan – talán inkább az angolszász jogintézmények, különösképpen az angol történeti alkotmány és parlamentarizmus iránti tisztelet áll közelebb, szemben Kovács Istvánnal, aki inkább a latin jogrendszert, elsősorban a francia, belga jogintézményeket elemezte behatóan.

Meghatározó jelentőségűnek tartjuk a professzorok egyéniségét is. Valamennyiüket közmebecsülés övezte mind a Karon, mind azon kívül. Ez különösképpen igaz Szentpéteri István professzor úrra, aki egykoron a Kar hallgatója volt, majd gyakornokként kezdett és lett belőle egyetemi tanár. Szentpéteri István úgy lett meghatározó egyénisége Szeged szellemi életének, hogy azt munkásságával, emberségével érte el.

Megtanulhattuk, hogy a Kar és a Tanszék jó működésének alapvető feltétele a kollégák és a hallgatók megbecsülése, egymás kölcsönös tisztelete. Az Alkotmányjogi Tanszék vezetőjeként Szentpéteri István professzor úr olyan atmoszférát tudott teremteni tudásával, emberi hozzáállásával, hogy a Tanszék valamennyi oktatója otthon érezhette magát. Tanácsaival, segítőkészségével megteremtette azt a légkört, amely a jó munka elengedhetetlen feltétele. Ezért a Tanszék valamennyi oktatója köszönetet mond Professzor úrnak.

Azzal zárjuk köszöntésünket, hogy még nagyon sokáig szeretnénk Szentpéteri István Professzor úrral együtt dolgozni, számítunk tanácsaira, így a nyugdíjba vonulás nem jelenthet búcsút, csak egy új állomást egy új időszak bekövetkeztekor.

DR. TRÓCSÁNYI LÁSZLÓ

egyetemi docens
a József Attila Tudományegyetem
Állam- és Jogtudományi Kara
Alkotmányjogi Tanszékének
vezetője